

İÜ
ONKOLOJİ ENSTİTÜSÜ
PATOLOJİ LABORATUVARI
ANALİTİK EVRE İŞLEYİŞ PROSEDÜRÜ

Doküman No : OE-PAT-PR-002
İlk Yayın Tarihi : 03.10.2017
Revizyon No : 00
Revizyon Tarihi :
Sayfa No : 1 / 5

1. Amaç

Patoloji laboratuvarında yapılan tüm işlemlerin patoloji bilimi gerekliliklerine uygun olması.

2. Kapsam

Bu evre Patoloji laboratuvarı tarafından teslim alınan materyalin hazırlanması, işlenmesi, değerlendirilmesi ve rapor edilmesi aşamalarını kapsar.

3. Tanımlar ve Kısaltmalar

3.1. Laboratuvar: Patoloji laboratuvarı

3.2. Diseksiyon: Organ ve dokuların bir bistüri, mikrotom bıçağı, küçük ya da büyük organ bıçağı ile kesilerek örneklenmesidir.

3.3. Basemold: Doku gömme işleminde kullanılan metal kalıp

3.4. Laborant: Laboratuvar teknisyeni

3.5. Kaset: Standart plastik doku takip kaseti

3.6. Makroskopi kabini: Makroskopi odasında bulunan materyalin makroskopik incelemesi ve diseksiyonunun yapıldığı özel bölme ve masa.

3.7. Radyolojik incelemeler: Periapikal grafi, oklüzal grafi, ortopantomografi, üç boyutlu dental volümetrik tomografi, bilgisayarlı tomografi, manyetik rezonans görüntüleme, ultrasonografi, sintigrafi, PET BT v.b.

3.8. Patoloji: Hastalık bilimi anlamına gelen Patoloji hücre, doku ve organlardaki yapısal ve işlevsel değişiklikler ile ilgilenir. Hücre, doku ve organları ve vücut sıvılarını morfolojik, immünolojik, kimyasal ve moleküler yöntemler ile inceleyerek hastalıkları tanımlamaya çalışır.

4. Sorumlular

4.1. Patoloji Öğretim Üyesi, Sitoloji Öğretim Üyesi, Patolog, Patoloji asistanı, Sitoteknolog, Laboratuvar teknisyeni

5. Uygulamalar

5.1. Materyalin mikroskopta incelenmek üzere hazırlanması

5.1.1. Dokuların fiksasyonu ve makroskopik incelenmesi

Makroskopi kabininde bulunan materyale aşağıdaki işlemler uygulanır.

5.1.1.1. Dokuların fiksasyonu “**Fiksasyon Talimatı**”na göre yapılır.

5.1.1.2. Sert dokuların fiksasyonu “**Sert Doku Fiksasyon Talimatı**”na göre yapılır.

5.1.1.1.2. Dokuların diseksiyonu “**Makroskopi Odasında Çalışma Talimatı**” ve “**Diseksiyon Talimatı**”na göre yapılır.

HAZIRLAYAN:

GÖZDEN GEÇİREN:

ONAYLAYAN:

SÜREÇ SORUMLUSU

KALİTE TEMSİLCİSİ

BAŞHEKİM

İÜ
ONKOLOJİ ENSTİTÜSÜ
PATOLOJİ LABORATUVARI
ANALİTİK EVRE İŞLEYİŞ PROSEDÜRÜ

Doküman No : OE-PAT-PR-002
İlk Yayın Tarihi : 03.10.2017
Revizyon No : 00
Revizyon Tarihi :
Sayfa No : 2 / 5

5.1.1.1.2.1. Sert dokuların dekalsifikasyonu “**Sert Doku Dekalsifikasyonu Talimatı**” uyarınca yapılır.

5.1.2. Sitolojik Materyalin Hazırlığı

5.1.2.1. Sitolojik Materyalin Hazırlanması, “**Sitolojik Materyallerin Hazırlanması Talimatı**”nda belirtildiği şekilde gerçekleştirilir.

5.1.2.2. Hücre Bloğu “**Hücre Bloğu Hazırlanması Talimatı**”na göre yapılır.

5.1.3. Doku Tespiti ve Doku Takibi

5.1.3.1. Dokular “**Doku Tespiti ve Takibi Talimatı**”nda tanımlandığı gibi tespit ve takip edilir.

5.1.3.2. Doku takip cihazının programı “**Doku Takip Cihazı Kullanma Talimatı**”na uygun olarak kontrol edilir ve kurulur.

5.1.4. Bloklama

5.1.4.1. Doku takibinin tamamlandığı iş günü saat 08:00’de kasetler laborant tarafından doku takip cihazından çıkartılır.

5.1.4.2. Laborant “**Parafin Blok Hazırlama Talimatı**”nda tarif edildiği gibi gömme ve bloklama işlemini yapar.

5.1.5. Kesit yapma

Kesit yapma işlemi laborant tarafından “**Kesit Yapma Talimatı**”na göre yapılır

5.1.6. Boyama

5.1.6.1. Dokuların Boyanması

5.1.6.1.1. Materyalden hazırlanan her kesit “**Hemotoksilen-Eozin Boyama Talimatı**”na göre boyanır.

5.1.6.1.2. Gereken durumlarda Hemotoksilen-Eozin ile boyalı lamlarda gözlenen özellikli alanlar/maddeler/yapılar/dokuların ileri incelemelerinin yapılması için kesitler “**Histokimyasal Boyama Talimatı**”na uygun olarak boyanır.

5.1.6.1.3. Dokuların immunfenotipinin belirlenmesi gerektiği durumlarda kesitler “**İmmün Histokimyasal Boyama Talimatı**”na göre boyanır.

5.1.6.2. Sitolojik Materyalin Boyanması

5.1.6.2.1. Sitolojik materyalin boyama işlemleri ” **Papanicolaou (PAP) Boyama Yöntemi Talimatı**” ve “**May Grünwald Giemsa (MGG) Boyama Yöntemi Talimatı**”nda tarif edildiği şekilde yapılır.

5.1.6.2.2. Hücrelerin immunfenotipinin belirlenmesi gerektiği durumlarda lamaların boyanması “**İmmünsitokimyasal Boyama Talimatı**”nda tarif edildiği şekilde yapılır.

HAZIRLAYAN:

GÖZDEN GEÇİREN:

ONAYLAYAN:

SÜREÇ SORUMLUSU

KALİTE TEMSİLCİSİ

BAŞHEKİM

İÜ
ONKOLOJİ ENSTİTÜSÜ
PATOLOJİ LABORATUVARI
ANALİTİK EVRE İŞLEYİŞ PROSEDÜRÜ

Doküman No : OE-PAT-PR-002
İlk Yayın Tarihi : 03.10.2017
Revizyon No : 00
Revizyon Tarihi :
Sayfa No : 3 / 5

5.2. Lamların İncelenmek Üzere Laborant Tarafından Patolog/Patoloji Asistanı/Sitoteknoloğa Teslimi

Laboratuvar işlemleri tamamlanan lamlar laborant tarafından “**Lamların Teslimi Talimatı**”na uygun olarak patolog/patoloji asistanına/sitoteknoloğa teslim edilir.

5.3. Hasta / Materyal Bilgilerinin ve Makroskopi Bulgularının Kayıt Altına Alınması

5.3.1. Diseksiyon/sitolojik materyalin hazırlığı işlemi tamamlandıktan sonra laborant “**Makroskopi-Mikroskopi Formu**” nu patoloji bilgi işlem görevlisine teslim eder.

5.1.2.2. Patoloji bilgi işlem görevlisi hastane bilgi sisteminde bulunan rapor programında “**Patoloji Materyal Gönderme Formu**”ndaki tüm bilgileri ve “**Makroskopi-Mikroskopi Formu**”nun “**Makroskopi**” bölümündeki bilgileri (materyal gönderilmesindeki uygunsuzluk durumu, makroskopik tarif, makroskopi yapan patoloji öğretim üyesi/patolog/patoloji asistanı ile birlikte sorumlu laborantın adı) formata uygun olarak yazar.

5.1.2.3. Patoloji bilgi işlem görevlisi “**Materyal Gönderme Formu**”na eklenmiş “**Makroskopi-Mikroskopi Formu**”nu laboranta teslim eder.

5.4. Mikroskopik İnceleme

5.4.1. Dokulara ait lamlar patoloji asistanı ve/veya patolog tarafından “**Patoloji Mikroskopi Talimatı**”nda belirtildiği gibi değerlendirilir

5.4.2. Sitolojik materyale ait lamlar patoloji asistanı ve/veya patolog tarafından “**Sitoloji Mikroskopi Talimatı**”nda belirtildiği gibi değerlendirilir.

5.5. Konsültasyon İstemi

Patolog gerekli gördüğü durumlarda “**Patoloji Mikroskopi Talimatı**”nda tanımlandığı gibi bölüm dışındaki bir başka patologdan görüş alabilir.

5.6. Panik Tanı Bildirimi

“**Patoloji Mikroskopi Talimatı**” ve “**Panik Tanı Bildirim Talimatı**”nda tanımlandığı gibi “**Patolojik Panik Tanı Listesi**”nde yer alan durumlarda, patolog tarafından klinik hekimine bilgi verilir ve “**Panik Tanı Bildirim Talimatı**”nda tarif edildiği gibi “**Panik Tanı Bildirim Formu**” ile kayıt altına alınır.

5.7. Rapor Hazırlanması

5.7.1. Patoloji Raporunun Hazırlanması

5.7.1.1. Olgular herhangi bir özel işlem (boya), klinik bilgi, radyolojik inceleme beklemiyorsa, kayıt edildikleri iş gününü izleyen 5. iş günü patoloji raporu hazırlanır.

HAZIRLAYAN:	GÖZDEN GEÇİREN:	ONAYLAYAN:
SÜREÇ SORUMLUSU	KALİTE TEMSİLCİSİ	BAŞHEKİM

İÜ
ONKOLOJİ ENSTİTÜSÜ
PATOLOJİ LABORATUVARI
ANALİTİK EVRE İŞLEYİŞ PROSEDÜRÜ

Doküman No : OE-PAT-PR-002
İlk Yayın Tarihi : 03.10.2017
Revizyon No : 00
Revizyon Tarihi :
Sayfa No : 4 / 5

5.7.1.2. Tamamlanan rapor patolog tarafından hastane bilgi sisteminde bulunan rapor programında onaylanır.

5.7.2. Sitoloji Raporunun Hazırlanması

5.7.2.1. Olgular herhangi bir özel işlem (boya), klinik bilgi, radyolojik inceleme beklemiyorsa kayıt edildikleri iş gününü izleyen 3. iş günü sitoloji raporu hazırlanır.

5.7.2.2. Tamamlanan rapor patolog tarafından hastane bilgi sisteminde bulunan rapor programında onaylanır.

5.8. Lamların Arşivlenmek Üzere Patolog/Patoloji Asistanı/Sitoteknolog Tarafından Laboranta Teslimi

Raporu hazırlanan olgulara ait tüm lamlar arşive kaldırılmak üzere sorumlu patolog/patoloji asistanı/sitoteknolog tarafından laboranta teslim edilir.

5.9. Materyal taşıma kutusunda "**Materyal Gönderme Formu**"nda belirtilen parçaların eksik/hiç olmaması veya materyalin kabın içerisinden çıkardıktan sonra kaybolması durumlarında görevli laborant ve patolog tarafından durum tespiti yapılır ve "**Parça Kaybı Kayıt Formu**" doldurulur.

6. İlgili Dökümanlar

- 6.1. Fiksasyon Talimatı
- 6.2. Sert Doku Fiksasyonu Talimatı
- 6.3. Makroskopi Odasında Çalışma Talimatı
- 6.4. Diseksiyon Talimatı
- 6.5. Sert Doku Dekalsifikasyonu Talimatı
- 6.6. Sitolojik Materyallerin Hazırlanması Talimatı
- 6.7. Hücre Bloğu Hazırlanması Talimatı
- 6.8. Doku Tespiti ve Takibi Talimatı
- 6.9. Doku Takip Cihazı Kullanma Talimatı
- 6.10. Parafin Blok Hazırlama Talimatı
- 6.11. Kesit Yapma Talimatı
- 6.12. Hemotoksilen-Eozin Boyama Talimatı
- 6.13. Histokimyasal Boyama Talimatı
- 6.14. İmmun Histokimyasal Boyama Talimatı
- 6.15. PAP Boyama Talimatı
- 6.16. MGG Boyama Talimatı

HAZIRLAYAN:	GÖZDEN GEÇİREN:	ONAYLAYAN:
SÜREÇ SORUMLUSU	KALİTE TEMSİLCİSİ	BAŞHEKİM

İÜ
ONKOLOJİ ENSTİTÜSÜ
PATOLOJİ LABORATUVARI
ANALİTİK EVRE İŞLEYİŞ PROSEDÜRÜ

Doküman No :OE-PAT-PR-002
İlk Yayın Tarihi :03.10.2017
Revizyon No :00
Revizyon Tarihi :
Sayfa No : 5 / 5

- 6.17. İmmun Sitokimyasal Boyama Talimatı
- 6.18. Lamların Teslimi Talimatı
- 6.19. Patoloji Laboratuvarı Materyal Gönderme Formu
- 6.19.1. Biyopsi Materyali Gönderme Formu
- 6.19.2. Oral Biyopsi Ve Sitolojik Materyal Gönderme Formu
- 6.19.3. Sitolojik Materyal Gönderme Formu
- 6.20. Makroskopi- Mikroskopi Formu
- 6.21. Patoloji Mikroskopi Talimatı
- 6.22. Sitoloji Mikroskopi Talimatı
- 6.23. Panik Tanı Bildirim Talimatı
- 6.24. Patolojik Panik Tanı Listesi
- 6.25. Panik Tanı Bildirim Formu
- 6.26. Parça Kaybı Kayıt Formu

7. Referanslar

- 7.1. Patoloji Dernekleri Federasyonu Çalışma Grupları Makroskopi Rehberleri
- 7.2. Rosai and Ackerman's Surgical Pathology, Tenth Edition, Appendix E: Guidelines for handling of most common and important surgical specimens, 2581-2636
- 7.3. Rosai and Ackerman's Surgical Pathology, Tenth Edition, Appendix D. Standardized surgical pathology reporting for major tumor types, 2531- 2580
- 7.4. Yörükoğlu K. Patoloji laboratuvarında toplam kalite. Aegean Pathology Journal 2005, 86–97.
- 7.5. Türkiye'de patolojinin durumu ve öneriler (Strateji raporu) 21 Mayıs 2010

HAZIRLAYAN:

GÖZDEN GEÇİREN:

ONAYLAYAN:

SÜREÇ SORUMLUSU

KALİTE TEMSİLCİSİ

BAŞHEKİM